

VN/24106/2022

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ulkomaalaislain väliaikaisesta muuttamisesta Ukrainan tilanteeseen vastaamiseksi; Maahanmuuttoviraston lausunto

Maahanmuuttovirasto kiittää mahdollisuudesta lausua otsikon mukaisessa asiassa. Viraston sujuvan ja tehokkaan toiminnan keskiössä yhtenä tekijänä on, että sen toimialaa koskeva lainsäädäntö on selkeää, sisältäen käytännön toteutusta mahdollisimman pitkälle palvelevia sääntöjä ja mekanismeja. Lainsäädännön asema menettelyiden ja päätöksenteon perustana on keskeinen myös asiakkaan ja hänen asemansa kannalta. Mitä tulee tilapäiseen suojeluun, direktiiviä 2001/55/EY koskevassa komission ehdotuksessa (KOM/2000/0303 lopullinen) on osaltaan painotettu menettelyn sujuvuutta, nopeutta ja tehokkuutta, huomioiden poikkeuksellinen tilanne, mihin tilapäisen suojelun järjestelmä on tarkoitettu. Näin ollen, ja huomioiden myös direktiivin tarkoitus sujuvasta ja mahdollisimman vähän jäsenvaltioita kuormittavasta järjestelmästä, Maahanmuuttovirasto pitää tärkeänä ja hyvänä asiana säätää tilapäiseen suojeluun perustuvien oleskelulupien jatkamisesta mahdollisimman tarkoituksenmukaisessa menettelyssä.

Kuten esityksessä on tuotu esiin, Maahanmuuttovirasto on ollut mukana tilapäiseen suojeluun perustuvien oleskelulupien jatkamisesta koskevassa keskustelussa tuoden esiin erityisesti käytännön menettelyllisiä näkökohtia. Näitä näkökohtia on kiitettävästi huomioitu nyt käsillä olevassa esityksessä. Esityksessä ehdotettu toteutuessaan toimii merkittävänä tilapäisen suojelun menettelyä sujuvoittavana tekijänä. Ehdotetulla on vaikutusta välillisesti myös Maahanmuuttoviraston muuhun toimintaan sääntelyn sujuvoittaessa merkittävästi menettelyä ja siten vähentäessä resurssitarvetta aina tilapäiseen suojeluun perustuvien oleskelulupien jatkuessa. Kun lupia voitaisiin esityksessä kuvatulla tavoin jatkaa neuvoston täytäntöönpanopäätöksen mukaisesti, selkeyttäisi ehdotettu sääntely oleskelulupien tilaa myös asiakkaan kannalta.

Maahanmuuttovirasto pyrkii esityksessä edotettu perustanaan hyödyntämään automaatiota tilapäiseen suojeluun perustuvien oleskelulupien jatkamisessa. Samoin virasto kehittää sujuvaa asiointiväylää asiakkaille uuden oleskelulupakortin saamiseksi. Virastossa nykyisin käytössä olevassa prosessissa sähköisen hakemuksen uuden oleskelulupakortin saamiseksi voi tehdä ainoastaan vahvaa tunnistautumista käyttäen. Suurimmalla osalla tilapäisen suojelun asiakkaista ei ole mahdollisuutta saada vahvan tunnistautumisen välineitä, kuten pankkitunnuksia. Maahanmuuttovirasto selvittää parhaillaan turvallista tapaa mahdollistaa sähköisen hakemuksen tekeminen uuden oleskelulupakortin saamiseksi heikosti tunnistautuneena. Mikäli todetaan, ettei tämä ole mahdollista, seuraa virastolle ja tilapäistä suojelua Suomessa saaville henkilöille tarve käyntiasioinnille, jossa henkilö tunnistetaan. Tästä seuraisi tällöin myös taloudellisia vaikutuksia, ja mahdollisesti välillisiä vaikutuksia myös muihin

asiakasprosesseihin, missä tarvitaan käyntiasiointia. Joka tapauksessa, vaikka uuden oleskelulupakortin pyytäminen heikosti tunnistauneena katsottaisiin mahdolliseksi ja siten merkittävä osa hakemuksia tehtäisiin sähköisesti, tulee viraston järjestää mahdollisuus tarvittaessa esittää pyyntö uuden oleskelulupakortin saamiselle myös muulla tavoin kuin sähköistä asiointia hyödyntäen. Tämä vaihtoehtoinen väylä edellyttäisi lähtökohtaisesti manuaalista työtä. Tavoitteena on sähköisen asioinnin ensisijaisuus.

Ylijohtaja

Ilkka Haahtela

Johtava asiantuntija

Heli Sibelius

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä.
Maahanmuuttovirasto 07.10.2022 klo 16:53. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.